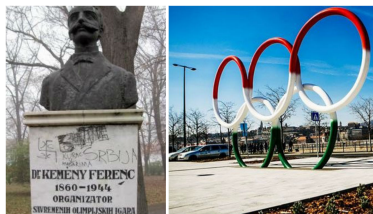


Tegnap bejelentették, hogy visszalép Magyarország a budapesti olimpiai pályázattól. Orbán Viktor miniszterelnök, Tarlós István főpolgármester és Borkai Zsolt, a MOB vezetőjének szerdai találkozásánál a közös elhatározás született, hogy Magyarország visszalép, mert a pályázat súlyos presztízsveszteség lenne az országnak.

A délvidéki magyarságnak ugyan nem sok beleszólása volt, hogy az Anyaországban lesz-e olimpia vagy sem, ám a Magyar Olimpiai Bizottságnak a 2024. évi budapesti olimpia és paralimbia megrendezésére irányuló pályázatának visszavonása kapcsán, az olimpia, a MOB és a délvidéki magyarság kapcsolatáról is érdemes beszélni.

Hiszen sokan tudják, de még mindig nem elegendő, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottság és a Magyar Olimpiai Bizottság egyik életre hívója és alapítója nem más, mint a nagybecskereki születésű Kemény Ferenc.



Nagybecskerek és a Nemzetközi Olimpiai Bizottság

Kemény Ferenc a Délvidék harmadik legnagyobb városában, Nagybecskereken, Kohn családnéven látta meg a napvilágot, aki ezt magyarosították, így Kemény néven lett a magyarság és az emberiség nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő hős. Magyarországi és németországi középiskolai tanévei után a Budapesti Tudományegyetemen folytatta tanulmányait, ahol 1883-ban matematika–fizika szakos, 1888-ban német–francia nyelv és irodalom szakos tanári diplomát szerzett. Közben, 1884–1885-ben Párizsban a Collège de France-on és a Sorbonne egyetemen képezte tovább magát, illetve nyugat-európai tanulmányutat tett.

Kemény Ferenc az 1880-as években, párizsi évei alatt került kapcsolatba, majd szoros barátságba Pierre de Coubertin báróval. Nézeteik megegyeztek az olimpiai gondolat felelevenítésének szükségességéről és a nevelés eszközeként való felhasználásáról. Amikor Coubertin Párizsban a Sorbonne-on 1894. június 16. és 23. között tartott alapító nemzetközi kongresszuson zászlót bontva meghirdette az ókori olimpiai játékok felújítását, és a zárónapon életre hívta a Nemzetközi Olimpiai Bizottságot, természetesen volt, hogy a távolmaradásra kényszerült magyar barátját, harcostársát is bevette az alapító atyák közé, így Kemény Ferenc személyén keresztül a magyar sport az ötkarikás mozgalom alapítóinak egyike.

Kezdeményezője, szervezője és életre hívója volt a Magyar Olimpiai Bizottságnak, mely 1895. december 19-én Budapesten, a Nemzeti Torna Egylet Szentkirályi utcai tornacsarnokának tanácsstermében tartotta alakuló ülését, ahol a testület elnökének Berzeviczy Albertet, társelnökének Gerendai Györgyöt (a Magyar Atlétikai Klub képviselőjét), titkárának pedig Kemény Ferencet választották meg.

Így aztán az 1896. április 6-a és 14-e között Athénban lezajlott I. Olimpiai Játékok magyar sportdiplomácia megszületésére vonatkozó sikereit nem csupán Hajós Alfréd 100 és 1200 m-es gyorsúszásban elért kettős győzelme, Dáni Nándor 800 m-en kivívott 2., Kellner Gyula maratonin valamint Szokolyi Alajos 100 m-es távon elért 3., illetve hármasugrásban szerzett 4. és a méltatlanul elfelejtett Topavicza Momcsiló birkózásban és teniszezésben elért 5. helye biztosította. (Ámbár egy 8 fős küldöttség számára ez is több volt mint hízelgő.) Az athéni játékok mögött ott állt a Magyar Olimpiai Bizottság (MOB) elnökének, Berzeviczy Albertnek és titkárának, Kemény Ferencnek a magyar kultuszminisztériummal és ennek „szürke eminenciásával”, gróf Csáky Albinnal közös hallgatóságos manőverezése, amellyel elősegítették Coubertin báró és a görög királyi udvar athéni kormányzatban lévő ellenlábásainak visszaszorítását.

Az athéni játékokon ugyanis a Monarchiából Keményen kívül nem jelent meg a sporthoz valakit is értő számottevő kultúrpolitikus. A cseh származású Jiri Guth Jarkovszkit ugyan beválasztották a NOB-ba, azonban nem jutott el Athénbe. A szabadkémves páholy által ajánlott horvát Franjo Bucsar zágrábi köre felemásan reagált Kemény bekapcsolódást sürgető levelére, Ausztria NOB tagságának elismerésére pedig csak 1911-ben került sor. Nem volt tehát véletlen, hogy a Monarchia részéről csak Keményt érthette az a megtiszteltetés, hogy bekerült a játékok vitás kérdéseit eldöntő öttagú versenybizottságba.

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság alapító tagjainak nevét az első újkori olimpia színhelyén, az athéni stadionban írta márványba vésvé. Ennek a híres sportpályának főbejárata előtt, egy kis olajfaligetben mondott franciául beszédet Kemény Ferenc a külföldi delegáció nevében az első

újkori olimpiai játékok megnyitóján a felújítást finanszírozó görög Jeórjosz Avérof szobrának leleplezésekor.

A kapu el?tt jobbra találjuk egy táblán aranybet?kkel a tizenhat alapító nevét. Legfelül Pierre de Frédy de Coubertin, a játékok újraálmodója. Alatta Dimítriosz Vikélasz, az els? elnök és megint Coubertin mint az els? f?titkár, valamint a tagok: Ernest Callot (Franciaország), Alekszej Butovszkij (Oroszország), William Milligan Sloane (Egyesült Államok), Viktor Balck (Svédország), Charles Herbert és Lord Amphill (Nagy-Britannia), Kemény Ferenc (Magyarország), José Benjamín Zubiaur (Argentína), Ji?í Guth-Jarkovský (Bohémia), D'Andria Caraffa és Mario Lucchesi-Palli (Olaszország), Maxime de Bousies (Belgium), Leonard Cuff (Új-Zéland) és Willibald Gebhardt (Németország).

Kemény Ferencet azonban fokozatosan háttérbe szorították. Olyannyira, hogy az 1896-os els? újkori olimpia megtartásának 10. évfordulóján, 1906-ban Athénban rendezett jubileumi versenyek körüli viták nyomán lemondásra is készítették; 1907. április 4-én kelt levelével NOB- és MOB-tagságáról egyaránt lemondott, az 1908-ban tartott újjáalakuló közgy?lésre már meg sem hívták.

Az alkotóereje teljében lév? ember a további évtizedekben nem kapott teret az olimpiai mozgalomban való tevékenységre, s élete tragikus véget ért. Halálát követ?en évtizedeken át mély hallgatás övezte életútját. Csak a hetvenes évek végén lehetett ismét hallani róla, amikor el?bb az egri sportcsarnok vette fel a nevét, majd a Testnevelési F?iskola szoborparkjában felállították emlékm?vét. Napjainkban már iskola ?rzi nevét Egerben, szobrok, emléktáblák és róla elnevezett díj öleli körül emlékét, de életm?vének, kimagasló eredményeinek legszélesebb körben közkinccsé tétele, jelent?ségéhez méltó hazai és nemzetközi kultuszának kibontakoztatása, igazságának kivívása még nem történt meg.

1995-ben a Magyar Olimpiai Bizottság megalapításának centenáriumát a Magyar Posta három bélyegb?l álló sorozattal köszöntötte. A nyitóértéket Kemény Ferenc arcképe díszíti „a MOB alapítója” megnevezéssel. A záróértéken vívók láthatók.

Szül?városában, Nagybecskerekén 1972. március 26-án, a XX., jubileumi olimpia el?estéjén leleplezték Kemény Ferenc mellszobrát. Így állítottak példásan méltó emléket a Nemzetközi Olimpiai Bizottság alapító tagjának, a magyar olimpiai mozgalom elindítójának, az ifjúsági sport fáradhatatlan harcosának, az oktatás és nevelés reformjáért küzd? pacifista nemzetközi sportembernek, a békeharcosnak, az írónak.

Forrás: Magyarország a XX. században - Babits Kiadó, Wikipedia, Magyar Szó, Kis János - Vajda Attila Délvidéki magyar olimpikonok

{module [160]}

{nomultithumb}